

Nowe zasady korzystania z L4 oraz kontroli ZUS

– zobacz co się zmienia już od 13 kwietnia 2026 r.

Od najbliższego poniedziałku zaczną obowiązywać zmiany dot. zasad korzystania ze zwolnień lekarskich, a także kontrolowania ich wykorzystania przez ZUS. Nowelizacja ma istotne praktyczne znaczenie zarówno dla pracodawców, jak i pracowników. Zobacz, co się zmienia!

Jak było do tej pory? Dotychczasowe przepisy były sformułowane dosyć ogólnie i nie do końca przystawały do obecnych realiów wykonywania pracy, jak chociażby coraz częstszego korzystania z pracy zdalnej, czy łączenia pracy zarobkowej u dwóch pracodawców. Naruszenie zasad korzystania ze zwolnienia lekarskiego groziło utratą zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia. Ta sankcja nie znika całkowicie, ale co najbardziej istotne, doprecyzowano, jakie sytuacje są rozumiane jako niedopuszczalne.

Przepisy nie wyjaśniały, jakie czynności są rozumiane jako „wykonywanie pracy zarobkowej” albo “wykorzystywanie zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z jego celem”, co rodziło liczne pytania, czy w czasie korzystania z L4 można odpisać na ważnego maila, odebrać pilny telefon, albo podpisać fakturę.

Zmiany dotyczą również **możliwości kontrolowania pracowników przebywających na zwolnieniu lekarskim,** szczególnie w firmach zatrudniających mniej niż 20 pracowników.

Co więcej, w razie zatrudnienia u dwóch pracodawców, **w określonych sytuacjach dopuszczalne będzie korzystanie ze zwolnienia lekarskiego u jednego z nich, przy jednoczesnym wykonywaniu pracy u drugiego pracodawcy.**

L4 U JEDNEGO PRACODAWCY PRZY JEDNOCZESNEJ PRACY U INNEGO PRACODAWCY?

Po zmianach taka sytuacja będzie możliwa. Aktualnie każde wykonywanie pracy zarobkowej na rzecz jednego pracodawcy w czasie pobierania zasiłku chorobowego u innego pracodawcy pozbawia prawa do zasiłku za cały okres zwolnienia lekarskiego.

Zgodnie z nowymi przepisami, w sytuacji, w której osoba ubezpieczona np. jest zatrudniona u dwóch płatników składek, niezdolność do pracy z powodu choroby dotyczy każdego z tych tytułów, dla których odrębnie wystawie się zwolnienie od pracy. Ale wskazano też na istotne novum – jeśli praca zarobkowa w ramach określonego tytułu może być wykonywana z uwagi na rodzaj tej pracy, na żądanie ubezpieczonego można nie wystawiać zwolnienia od pracy z tego tytułu.

W uzasadnieniu projektu ustawy podano przykładową sytuację, w której chirurg ze złamanym palcem jest niezdolny do pracy chirurga w szpitalu, ale z powodzeniem może wykonywać pracę nauczyciela akademickiego prowadzącego wykłady z chirurgii.

KONTROLA WYKORZYSTANIA ZWOLNIENIA LEKARSKIEGO

Po zmianach przepisów, **również małe firmy** (czyli zatrudniające mniej niż 20 ubezpieczonych) **będą mogły samodzielnie sprawdzać sposób wykorzystywania L4 przez pracownika.**

Z punktu widzenia mniejszych przedsiębiorców to istotna zmiana i ważne rozszerzenie ich uprawnień. Dotychczas mniejsze firmy, jeśli miały podejrzenia co do sposobu wykorzystywania przez pracownika zwolnienia lekarskiego, mogły jedynie zwrócić się do ZUS o przeprowadzenie takiej kontroli. I polegać tylko na organie oraz dokonanych przez niego ustaleniach.

Nowe przepisy dają przedsiębiorcom możliwość kontroli na potrzeby wypłacania wynagrodzenia chorobowego, czyli świadczenia finansowanego przez przedsiębiorców przez pierwsze 33 dni choroby w roku (lub 14 w przypadku pracowników powyżej 50 roku życia).

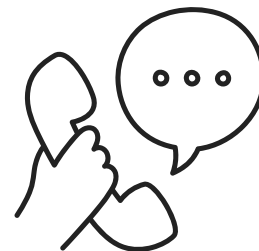
O czym trzeba pamiętać w toku kontroli?

- musi ona być przeprowadzana zgodnie z przepisami, w tym z poszanowaniem dóbr osobistych oraz zasad ochrony danych osobowych
- należy zadbać o wykorzystanie środków adekwatnych i proporcjonalnych do celu kontroli, poszanowanie prywatności zarówno osoby kontrolowanej, jak i innych osób przebywających w miejscu kontroli,
- powinna być prowadzona w sposób, który nie powoduje ryzyka pogorszenia się stanu zdrowia osoby kontrolowanej i zakłócania procesu leczenia lub rekonwalescencji
- czas jej trwania powinien być ograniczony do czasu niezbędnego do dokonania ustaleń

W razie pojawienia się wątpliwości co do tego, czy zwolnienie od pracy było wykorzystywane niezgodnie z jego celem, rozstrzygać je będzie właściwa jednostka organizacyjna ZUS. W miarę potrzeby, w takiej sytuacji, powinna zostać uzyskana opinia lekarza, który wystawił zwolnienie lekarskie, lub lekarza orzecznika.

Masz pytania? Zapraszamy do kontaktu!

- plac Wolności 7 lok. 405, Wrocław
- tel. 602 412 202
- <https://zpzlegal.pl/>
- kancelaria@zpzlegal.pl

Wpis przygotowała r.pr. Katarzyna Mazek